

Mt 2,13-15.19-23

Když (mudrci) odešli, hle, anděl Hospodinův se ukázal Josefovi ve snu a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uprchni do Egypta a buď tam, dokud ti neřeknu; neboť Herodes bude hledat dítě, aby je zahubil.“ On tedy vstal, vzal v noci dítě i jeho matku, odešel do Egypta a byl tam až do smrti Herodovy. Tak se splnilo, co řekl Pán ústy proroka: „Z Egypta jsem povolal svého syna.“ ...

Ale když Herodes umřel, hle, anděl Hospodinův se ukázal ve snu Josefovi v Egyptě a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku a jdi do země izraelské; neboť již zemřeli ti, kteří ukládali dítěti o život.“ On tedy vstal, vzal dítě i jeho matku a vrátil se do izraelské země. Když však uslyšel, že Archelaos kraluje v Judsku po svém otci Herodovi, bál se tam jít; ale na pokyn ve snu se obrátil do končin galilejských a usadil se v městě zvaném Nazaret – aby se splnilo, co je řečeno ústy proroků, že bude nazván Nazaretský.

Boží mlýny melou pomalu, ale jistě, napadne nás možná, když dočítáme závěr děje plného drastických událostí následujících po Ježíšově narození. Ano, Herodes, ten rozsévač smrti, zmizel ze scény. Umřel. Nic mu nepomohla jeho moc, chladnokrevné intrikaření, cynická vynalézavost. Na smrt je i takový Putin, pardon, Herodes krátký. A tak se může dítě Ježíš vrátit zpátky do své země. A my si můžeme s úlevou vydechnout, tak jako si vydechnou národy, vždycky když nějaký bestiální vládce zmizí na smetišti dějin, a k tomu vděčně dodat: Ještě, že má Boží dílo delší dech, než běsnění Herodesů... Tak, tak, Boží mlýny melou. Pomalu, ale jistě... Ale copak je v tom něco nadějného, nezbyvá-li pouze čekat, až ten který rozsévač násilí, nelidskosti a smrti zmizí se svými přísluhovači ze scény? Copak je na tom něco radostného, přežívat ve vyhnanství časy krutovlády? Schovávat se se svým přesvědčením v koutku duše, dokud se nezmění poměry k lepšímu? Copak je na tom něco nadějného, žít život, jehož směr, podobu a náplň v rozhodující míře určuje někdo jiný? Nehledě na to, že než ty příslovečné Boží mlýny semlely Heroda, nadělal on sám v Betlémě paseku, že se dodneška tomuhle místu v evangeliu podvědomě vyhýbáme? Ano, je to krásné, když padne vláda lži, nelidskosti, otroctví a smrti. Je namístě za to děkovat. Ale – je nemístné a nebezpečné svazovat svoji radost, svoje očekávání, svoje hodnocení života a jeho kvality pouze a především s tím, kdo vládne a v jakých jsme se zrovna ocitli poměrech. Jen si všimněme, když Herodes zemře, nepouští se Josefova rodina do žádných oslav. Radost, tu si odbyli ještě v Betlémě s mudrci. Teď jakoby šlo nejvíc ze všeho o to, aby se Ježíšovi rodiče drželi jakési přesně naplánované trasy. A právě **té trase**, jejímu průběhu i cíli **budeme** dnes – v pokračování minulé neděle – **věnovat pozornost**. Projdeme-li její milníky, zjistíme totiž, že to není trasa nijak zvlášť přitažlivá: Vede **pryč z Betléma**. Pryč z místa vyhlášeného jako rodiště otce vlasti krále Davida, pryč z místa opředeného očekáváním mesiáše a nadějemi na vysvobození Božího lidu. **Do Egypta**. Tedy na místo, spjaté s utrpením Božího lidu, na místo i v příbězích Abrahama či Jáкова vhodné leda jako dočasné útočiště. **A odsud** nevede evangelista Matouš

Josefa a jeho rodinu ani zpátky do Betléma a už vůbec ne do jeruzalémského královského paláce, či alespoň do chrámu (jako kolega Lukáš), ale na periferii – **do Galileje** „pohanů“. Do kraje, jehož obyvatele si jeruzalémská náboženská elita drží pěkně od těla. Tady Ježíš zmizí na dlouhý čas lidským zrakům, aby právě tady potom začal svoje zvěstování. Na začátku Betlém, pak egyptské vyhnanství a jako prozatímní cíl galilejský Nazaret: opravdu, **nic moc**. Pro Mesiáše by šlo naplánovat rozhodně trasu lákavější a přitažlivější. A nejen to: Sám ten pohyb po této trase lze vnímat dvěma rozličnými způsoby. Ten, kdo si všímá hlavně toho, jaké poměry kde a kdy vládnou a kdo je určuje, ten bude tuhle trasu vidět jako osudem danou nezbytnost, ne-li dějinnou nutnost: za Herodesa utéct co nejrychleji z Betléma, za jeho syna se Judsku vyhnout (co kdyby se Archealos potatil) a raději se usadit v Galileji, kam už jeho pravomoc nesahá. To je jeden pohled. Pohled, který se ohlíží vždycky nejdřív po tom, jaké kde vládnou poměry, jak snadno se kde dá či nedá žít, kde se nabízejí možnosti bezproblémového žití, či bohatých výdělků, kdo je u moci a jak daleko sahá jeho vliv. Starší generace to mají na vlastní kůži odzkoušené víc než dost – a ty mladší to dost možná čím dál víc čeká: Vtíravá pochybnost, že proti daným poměrům moc nenaděláš. Zkušenost bezmoci tváří v tvář režimu, který nemilosrdně semele každého, kdo se odváží vybočit z řady. Nepříjemné zjištění, jak úsilí o nápravu křivd a nepravostí může člověku zkomplikovat život. Obavy, které to vše doprovází... Nezkomplikuju život nejen sobě, ale i dětem? Pocit bezmoci, který člověku namlouvá: Nemá cenu se o něco pokoušet – stejně s tím nic nenaděláš.

Ale evangelista nás po té cestě z Betléma do Egypta a pak do Nazareta nevede proto, aby nás ubezpečil: Proti poměrům, které nastolují momentálně mocní a vlivní, nic nenaděláš. Evangelista o tom putování vypráví proto, aby posílil důvěru, že i v časech nepřízně, protivenství, nesvobody – v časech malých či velkých Herodů – se nemusíš jen sehnout, sklopit uši, držet ústa a krok. Proto evangelista zdůrazňuje: **tuhle trasu naplánovali jinde a jindy**. Hlavní směr vykolíkovala prorocká zvěst svědků Písma - a Josefa a jeho rodinu po ní vede nebeský posel. **Hle anděl Páně**. Ne ten z přihlouplý Petronel ze Strachových pohádek, ale posel Božích zpráv. A tihle poslové člověka nikdy neposílají na cesty, kam člověka postrkuje odevzdanost a bezmoc, pociťovaná tváří v tvář malým či velkým potentátům. Ano, nebeští poslové vedou cestami leckdy možná krkolomnými a nezvyklými, ale vždycky to jsou cesty, na kterých se otevírá možnost víry, vysvobození z tísnivé beznaděje a kde potkáváme zdroje naděje, očekávání a milosrdenství.

Tenhle sen sní Josef. Není to jen sen o tom, že všechno snad nakonec dobře dopadne. Je to sen o tom, že uprostřed dějin a jejich bouření **nemusejí tvé kroky nabrat směr, kterým tě tlačí strach z malých či velkých Herodů**. Vždyť se smíš vydat směrem, kterým zvou a ukazují poslové Božích zpráv. A dítě, které na těch cestách v náruči drží Marie, **dítě Ježíš dosvědčuje: není to jen sen**. Ten sen se stává skutečností. Právě uprostřed těch nepříznivých, ba krutovládých dějů a jejich poryvů. Uprostřed nich a navzdor jim.

A navíc, jak jste slyšeli před týdnem – mají tyhle kroky svou logiku: Logiku, jíž se podle evangelistova přesvědčení máme nepochybně držet i my, logiku narýsovanou příběhy Tóry a Proroků. **Jak tedy nakonec rozumět** tomu, že se z betlémského rodáka a vyhnance v Egyptě stává nakonec obyvatel galilejského Nazareta? Tak, jak naznačuje evangelista: *To všechno se stalo, aby se naplnil prorocký výrok, že bude nazván Nazaretský, dosl. Nazorejský.* O to jde Matoušovi: Ježíš patří do řady *nazírů* – zvláštních agentů Hospodinovy věci, které si Bůh zprostřed svého lidu povolává a odděluje ke speciálnímu úkolu, k poslání Zachránce, Vysvoboditele. Tak jako např kdysi soudce Samsona. Ano, Ježíše úvod evangelia potkáváme na cestě uprchlíků. Na cestě těch, s nimiž nelítostně a tvrdě mávají poryvy dějin, poryvy nenávislné, nemilosrdné a leckdy vražedné.

A přece už od toho začátku platí: Příběh toho, se kterým od začátku zametají dějiny, kterého nahánějí mocní tohoto světa a se kterým se nikdy nesmíří, to je příběh toho, jenž přináší vysvobození. Záchranu. Jehošuu.

Víra, která začíná vnímat tyto souřadnice Ježíšova příběhu, víra, která zaslechne tyto souvislosti, takováto víra se pak může přestat vymlouvat na nepřátelství doby, na poryvy dějin, na nepřízeň osudu. Protože tohle všechno Ježíš na sobě od začátku nese. Nese to na sobě, abychom my poznali a uvěřili: Už vás žádná éra herodů, éra lhářů či násilných manipulátorů, éra těch, co chtějí opanovat váš čas a naplnit ho poddanstvím, rezignací a přizpůsobivostí – už vás nemůže vzdálit Boží věrnosti.

Naše naděje nepramení z toho, že se kdesi, snad, pomalu točí boží mlýny. Ne. Naše naděje roste, když se setkává s příběhem tohoto dítěte ve zvláštním Božím vlastnictví. Tady potkáváme naději, kterou neudolají ani ty sebe-beznadějnější poměry. Tady nalézáme cestu, z které už nemusíme upadnout do žádného bloudění a bezcílnosti. Tady potkáváme blízkost vysvobození, jemuž smíme důvěřovat včas i nevčas. AMEN.

Matouš 2,13-15.19-23 19.1.2025

Píseň 393,1+3

In: Jak dlouho budete napadat člověka? Zabitím hrozíte všichni, jak stěna nahnutá, jako zeď podkopaná. Má spása a sláva je v Bohu, on je má mocná skála, v Bohu mám útočiště. Lide, v každý čas v něho doufej, vylévej před ním své srdce! Bůh je naše útočiště. AMEN Ž 62,4.8n

Píseň 62 EZ-S

Modlitba

Náš Pane, shromáždili jsme se, abychom tě chválili, vyvyšovali a připomněli si jedinečnost tvého díla záchrany. Děkujeme ti a radujeme se, že tento den smíme začínat zvěstí o tvém milosrdenství a věrnosti. Vzdáváme chválu za tvoje dílo spásy s Izraelem, v příběhu JKa i skrze zvěst apoštolů. Děkujeme i za ty, kdo nás vedli a vychovali ve víře. Děkujeme za každou příležitost, kdy smíme prožít vděčnost i úžas nad tím, že ti patříme, že svoje životy smíme žít spolehlivě nasměrování tvým dílem. Právě v tomto společenství si však hořce uvědomujeme, co nás tobě vzdaluje, co nám bere radost, co nás svazuje a naplňuje beznadějí. Nejednou mluvíme a jednáme jako bychom ti nepatřili - a nikdy o tvém díle záchrany nic neslyšeli. Prosíme tedy, ať nás tvoje slovo vytrhne z naší nedověry, odcizení, spoutanosti, ať prohloubí naši víru a obnoví naši důvěru v tvou věrnost a stálost. Amen

1. čtení Sd 13,2-5.24

Píseň 188 EZ-S(6)

kázání

Píseň 694

Ohlášení

Přímluvy (Kyrie)

Vedeš nás cestou, prošlapanou Ježíšem – ať objevujeme její bohatství – nebojíme se její jinakosti a nezvyklosti – ať je inspirací pro časy, které nás čekají – *Kyrie eleison*. Prosíme za lidi na útěku – za ty, které z domova vyhání násilí, kdo se nemohou dočkat míru – za ty, kdo se v koutku schovávají se svým přesvědčením – *Kyrie eleison*. Za ty, kdo potřebují povzbudit – otevřít náruč, potkat přijetí – za ty kdo potřebují sílu nebo finance, aby mohli znova povstat a začít jinak a lépe – *Kyrie eleison*. Za ty, kdo často hledí zneužívat své moci, ekonomické převahy, schopnosti manipulovat s davem – stavěj jim do cesty svědky spravedlnosti, lidskosti a pravdy – a nedovol, aby jim křesťané posluhovali. *Kyrie eleison. Tichá modlitba*

Otče náš

Poslání Fp 4,4-6.8

Požehnání Fp 4,7

A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.

Píseň 693